

RAPORT

Z DOSTĘPU DO INFORMACJI PUBLICZNEJ NA DOLNYM ŚLĄSKU

REALIZACJA: FUNDACJA GREJPFRUT

© COPYRIGHT BY FUNDACJA GREJPFRUT

OŁAWA 2011

**DOLNY
ŚLĄSK**

Zrealizowano przy wsparciu finansowym
Samorządu Województwa Dolnośląskiego

REDAKCJA: WIKTOR PIETRZAK

AUTORZY/AUTORKI: WOLONTARIUSZE I WOLONTARIUSZKI, WIKTOR
PIETRZAK, ŁUKASZ WOŁODZKO,

ZESPÓŁ WSPOMAGAJĄCY: KAROLINA NAWRAT-KAWA, KATARZYNA
SIKORA, MAŁGORZATA SKIBIŃSKA, SANDRA TOMASZEWSKA

PUBLIKACJĘ WYDANO W RAMACH
„RAPORTU Z DOSTĘPU DO INFORMACJI PUBLICZNEJ NA DOLNYM ŚLĄSKU”

**DOLNY
ŚLĄSK**

PROJEKT ZOSTAŁ WSPARTY FINANSOWO PRZEZ
SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA DOLNOŚLĄSKIEGO

**DOLNY
ŚLĄSK**

Zrealizowano przy wsparciu finansowym
Samorządu Województwa Dolnośląskiego

SPIS TREŚCI

1. Wstęp (6)
2. Wprowadzenie do działań strażniczych (8)
3. Metodologia badawcza (12)
4. Wyniki badań (18)
5. Problemy z uzyskaniem informacji publicznej (25)
6. Rekomendacje (26)

Wstęp

Istotą społeczeństwa obywatelskiego jest zaangażowanie na rzecz usprawnienia funkcjonowania całej złożonej struktury społecznej, zarówno na poziomie regionalnym, jak i lokalnym. Aktywność obywatelska przejawia się nie tylko w udziale lub realizowaniu inicjatyw oddolnych, lecz także w animowaniu społeczności lokalnej do budowania demokracji obywatelskiej.

„Raport z dostępu do informacji publicznej na Dolnym Śląsku” jest zadaniem publicznym zrealizowanym przez Fundację Grejprut we współpracy z grupą wolontariuszy i wolontariuszek z Dolnego Śląska, oraz związanych z wrocławskimi uczelniami wyższymi.

Projekt zakładał m. in. zbadanie faktycznego stanu wywiązywania się dolnośląskich jednostek samorządu terytorialnego (dalej jako JST), a także wybranej grupy organizacji pozarządowych, z obowiązku udzielania informacji publicznej na wnioski każdej zainteresowanej osoby. Narzędziami, które umożliwiają uzyskiwanie pożądaných informacji, są: Ustawa o dostępie do informacji publicznej z dnia 6 września 2001 roku oraz artykuł 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Cały projekt składał się z trzech etapów: 1) warsztaty dla studentów i studentek wrocławskich uczelni z działań strażniczych oraz przeprowadzenie monitoringu, 2) ewaluacja wyników badań z drugą grupą warsztatową, oraz 3) stworzenie raportu, prezentacja wyników oraz rekomendacji właściwego reagowania na wyniki i zaprezentowanie go trzeciej grupie osób studiujących we Wrocławiu. W cyklu 3

warsztatów łącznie udział wzięło ponad 70 osób. Tak szeroka popularyzacja wiedzy na temat dostępu do informacji publicznej przyczyni się z pewnością do wzrostu działalności strażniczej w naszym regionie, co bezpośrednio powinno wpłynąć na poprawę transparentności funkcjonowania JST oraz organizacji pozarządowych.

Dzięki przeprowadzonym działaniom powstał pierwszy na Dolnym Śląsku dokument zestawiający wyniki badań z udostępniania informacji publicznej przez JST oraz wybraną grupę NGO-sów z naszego regionu. Raport, bo o nim tu mowa, jest wyjątkowy także pod innymi względami – wolontariusze i wolontariuszki, dzięki włączeniu się w działania strażnicze, przyczynili się do rozwoju oraz popularyzacji idei społeczeństwa obywatelskiego na Dolnym Śląsku, a zaangażowanie się w działania pozwoliło im zdobyć nowe umiejętności, ważne doświadczenie i przyjemnie spędzić czas.

Raport przedstawia stan faktyczny wywiązywania się ww. podmiotów z obowiązku udzielania informacji publicznej. Ufamy, że wyniki badań staną się przyczynkiem do wdrożenia zmian w funkcjonowaniu administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych na lepsze, na rzecz większej przejrzystości prowadzonej działalności.

Z pozdrowieniami

Zespół Fundacji Grejpfрут

Wprowadzenie do działań strażniczych

Zanim zaprezentujemy wyniki przeprowadzonego monitoringu, pragniemy przedstawić krótkie wprowadzenie do zagadnień: działań strażniczych, informacji publicznej, a także narzędzi prawnych do uzyskania lub ograniczenia dostępu do informacji publicznej. Krótko mówiąc, wyjaśnimy, o co w tym wszystkim chodzi.

Działania strażnicze

Polegają na sprawowaniu kontroli przez obywateli i obywatelki nad instytucjami publicznymi, organami administracji publicznej, samorządowej i jednostkami im podległymi (ośrodki kultury, szkoły, spółki gminne itp.). Opiera się ona na trzech zasadniczych elementach: 1) dokładny wybór zakresu kontroli, 2) monitoring: określenie narzędzia badawczego, przeprowadzenie badania, zanalizowanie wyników, opracowanie raportu, 3) rozpowszechnienie informacji o efektach badania, 4) opracowanie rekomendacji zmian, i wreszcie, 5) skuteczne działanie – wprowadzenie w życie opracowanych zmian.

Przedmiotem kontroli mogą być zarówno pewne „wycinki” z szerokiej działalności podmiotów publicznych (np. wydatkowanie środków finansowych z *funduszu korkowego*), jaki i kompleksowe ujęcie funkcjonowania określonej jednostki (np. analiza wydatkowania środków w 2010 roku przez Gminny Ośrodek Kultury).

Z kolei nadrzędnym celem nadzoru obywatelskiego jest umiejętne wpływanie na zmianę funkcjonowania badanych podmiotów, np. poprzez interwencję w przypadku nadużyć, zaproponowanie lepszych rozwiązań, z których skorzystają dane społeczności (lokalne, regionalne).

Zaangażowanie grup obywatelskich w działania strażnicze zwiększa sprawność oraz przejrzystość funkcjonowania podmiotów publicznych. Współpraca osób dokonujących kontroli z JST musi zmierzać do poprawienia kondycji funkcjonowania jednostek samorządu terytorialnego bezpośrednio przekłada się na kształt oraz jakość życia społeczności lokalnej, np. poprzez efektywniejsze wydatkowanie środków publicznych, lepszy dobór form wsparcia mieszkańców i mieszkańek danej miejscowości.

Ponadto stworzenie lokalnej grupy działania w istotny sposób wspomogę prowadzenie monitoringu pod względem organizacyjnym (praca będzie skuteczniejsza, zwiększy się siła oddziaływania), oraz promocyjnym (upowszechnienie opracowanych informacji, a z popularyzacją wiąże się możliwość pozyskania większej grupy osób do wspólnego działania na rzecz zmiany).

Informacja publiczna, narzędzia prawne

W myśl Ustawy o dostępie do informacji publicznej z dnia 6 września 2001 roku **informacją publiczną jest każda informacja o sprawach publicznych** (rozdział I, art. 1.1. ww. ustawy), czyli **każdej osobie**¹ przysługuje prawo do: „1) uzyskania informacji publicznej, w tym uzyskania informacji przetworzonej w takim zakresie, w jakim jest to szczególnie istotne dla interesu publicznego, 2) wglądu do

¹ Podstawą prawną są: rozdział II art. 61 Konstytucji RP oraz rozdział I art. 2 Ustawy o dostępie do informacji publicznej. Wnioskując o informację publiczną nie jesteśmy zobowiązani do wykazywania interesu prawnego i faktycznego.

dokumentów urzędowych, 2) dostęp do posiedzeń kolegialnych organów władzy publicznej pochodzącej z powszechnych wyborów” (rozdział I, art. 3.1.). Mało tego, udostępnieniu podlegają informacje o:

- 1) polityce wewnętrznej i zagranicznej,
- 2) podmiotach tj. władze publiczne i inne podmioty wykonujące zadania publiczne (patrz rozdział I artykuł 4.1.),
- 3) zasadach funkcjonowania ww. podmiotów,
- 4) danych publicznych,
- 5) majątku publicznym

(szczegółowy wykaz rozdział II art. 6.1.). Jedyne ograniczenie dostępu do informacji znajdziemy w : rozdziale I art. 5. wspomnianej ustawy, rozdziale II art. 61 ust. 3 Konstytucji RP oraz w przepisach ustaw szczegółowych².

Informacja publiczna jest bezpłatna. Ustawa dopuszcza możliwość nałożenia opłat (o czym mówi art.15), ale wyłącznie wtedy, kiedy informację należy specjalnie przetworzyć lub kiedy podmiot zobowiązany do udzielenia informacji nie dysponuje sprzętem, który pozwoliłby na odpowiednie przekształcenie informacji. Wtedy podmiot monitorowany zobowiązany jest o poinformowanie o opłacie osobę wnoszącą o informację publiczną, ta może zmienić formę lub wniosek wycofać.

Sposób lub formę udostępnienia informacji publicznej określa osoba wnosząca o nią, np. jeśli zażądamy przesłanie drogą mejlową skanów list obecności z posiedzeń miejskiej komisji, urząd jest zobowiązany do ich przygotowania i przesłania drogą elektroniczną na wskazany adres e-mail. Jeśli nie dysponuje skanerem, powiadamia osobę wnoszącą o przyczynie braku możliwości udostępnienia informacji w sposób wskazany we wniosku, jednocześnie wykazując inne możliwości jej uzyskania. Należy pamiętać, że osoba wnosząca nie ma

² M.in.: Ustawa o ochronie informacji niejawnych z dn. 22 stycznia 1999 r.

obowiązku wypełniać urzędowych wniosków o udostępnienie informacji publicznej, ponieważ to osoba kontrolująca decyduje o sposobie (np. mejlowo, telefonicznie, osobiście lub pisemnie) i formie (np. ksero, skan, elektronicznie w formie PDF). Warto wiedzieć, że żadne procedury Kodeksu Postępowania Administracyjnego nie mają wpływu na formę wniosku.

Informacja publiczna jest udostępniana bez zbędnej zwłoki, czyli **w terminie 14 dni** licząc od dnia złożenia wniosku. Ustawa dopuszcza możliwość wydłużenia czasu przygotowania informacji publicznej, jednak podmiot zobowiązany jest do poinformowania o przyczynie opóźnienia i nowym terminie udostępnienia informacji (nie dłuższym niż 2 miesiące od dnia złożenia wniosku).

Jeśli podmiot udostępnił informację, o którą wnioskowaliśmy, w Biuletynie Informacji Publicznej, jest zobowiązany do podania dokładnej ścieżki dostępu (bezpośredni link do pliku zawierającego informację, o którą osoba badająca wnioskowała). Podanie adresu do samego BIP-u nie stanowi udostępnienia informacji publicznej.

Kwestią problematyczną – do dziś – jest złożenie podpisu pod wnioskiem. W przypadku wnioskowania drogą elektroniczną, zdaniem Fundacji „Grejpfrut”, podpis nie jest wymagany, ponieważ to osoba wnioskująca decyduje o formie wniosku i sposobie uzyskania informacji. Z kolei osoby: przygotowująca informację i udostępniające ją są zobowiązane do oznaczenia danymi swojej tożsamości oraz datą udostępnienia (art. 12 ust. 2 wspomnianej ustawy).

Metodologia badawcza

Cel i zakres badania

Badanie zostało przeprowadzone w celu sprawdzenia wywiązywania się administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych z obowiązku udostępniania informacji publicznej w dwóch rodzajach wniosków: 1) anonimowy (niepodpisany przez osobę wnioskującą, i 2) spersonalizowany (podpisany przez osobę wnioskującą).

Ponadto celem monitoringu było także sprawdzenie, czy kontrolowane podmioty realizują zapisy ustawy odnośnie do sposobu i formy udostępnienia informacji publicznej wskazanej przez osobę wnioskującą. Przeprowadzone badanie drogą internetową (via mail) przez uczestników warsztatów i kadrę projektu, aby uwzględniają nowoczesne formy komunikacji w relacjach podmiotów zobowiązanych ustawą o dostępie do informacji z osobami zainteresowanymi uzyskaniem informacji publicznej.

Badaniem, pod względem dostępu do informacji publicznej, zostały objęte wszystkie urzędy gmin i starostwa powiatowe Dolnego Śląska: 3 powiaty grodzkie, 26 powiatów ziemskich, 36 gmin miejskich, 55 gmin miejsko-wiejskich, 78 gmin wiejskich, a także losowo wybrana grupa 40 organizacji pozarządowych z Dolnego Śląska, które realizowały projekty z funduszy publicznych. Monitoring został przeprowadzony w dwóch etapach w celu sprawdzenia realizacji prawa do informacji publicznej dla dwóch rodzajów wniosków (anonimowy, spersonalizowany).

Narzędzie badawcze

Monitoring został przeprowadzony we wszystkich ww. jednostkach samorządu terytorialnego województwa dolnośląskiego oraz w wybranej grupie organizacji pozarządowych za pomocą poczty elektronicznej (via e-mail).

Badania sprawdzające dostęp do informacji publicznej przeprowadzono z zastosowaniem dwóch technik badawczych, kolejno: w sposób niejawny, następnie - w jawny. W związku z czym monitoring zrealizowano w dwóch osobnych etapach, w każdym wystosowano – w formie wniosków – żądanie o określoną grupę interesujących nas informacji (vide: pytania badawcze).

Wszystkie wiadomości kierowane i otrzymane od kontrolowanych podmiotów były przekazywane do bazy służącej gromadzeniu danych w celu dalszego opracowania raportu. W badaniu grupa monitorująca każdorazowo wymagała formy pisemnej via e-mail, ponieważ tylko wiadomości elektroniczne (wraz z wnioskowanymi załącznikami) stanowiły materiał badawczy.

Uzyskane wyniki zostały poddane ewaluacji, według przyjętych kryteriów właściwych dla określonej techniki badawczej oraz – ostatecznie – porównaniu. Dzięki takiemu zabiegowi pojawiła się możliwość szerszego poznania specyfiki udostępniania informacji publicznej przez podmioty objęte monitoringiem – wynikała ona bezpośrednio ze sposobu prowadzenia badania. Ponadto wyniki z dwóch badań zostaną zmodyfikowane do wartości procentowych, aby móc zobrazować stan udzielania informacji publicznej w sposób statystyczny.

Czas przeprowadzenie badań: od czerwca do października.

Badanie niejawne - lista pytań badawczych

Wnioski o udostępnienie informacji publicznych do JST - z pierwszego etapu badania (technika niejawna) - dotyczyły – odpowiednio:

- do starostw powiatowych:
 - jakie środki zewnętrzne pozyskano na inwestycje drogowe w powiecie w 2005 roku i 2010 roku - na potwierdzenie informacji, proszę przesłać skany umów o ich sfinansowaniu,
 - jakie środki wewnętrzne (własne) powiatu został przeznaczane na inwestycje drogowe w powiecie w 2005 roku i 2010 roku,
 - iloma kilometrami dróg zarządza Powiatowy Zarząd Dróg, oraz ile z tych kilometrów wyremontowano lub wybudowano w 2005 roku i 2010 roku,
 - jaką kwotę wydano na zimowe utrzymanie dróg w 2005 roku i 2010 roku - na potwierdzenie proszę wysłać skany faktur,
 - jaką kwotę wydano na inwestycje trwałe w 2005 i 2010 roku.
- Informacje w postaci elektronicznej (skany) proszę przesłać na adres: gargamelzjadlsmerfy@gmail.com³;
- do urzędów gmin wiejskich:
 - łączne koszty wynagrodzeń wszystkich pracowników i pracowniczek Urzędu Gminy w 2005 roku i 2010 roku,
 - koszty biurowe oraz koszty rozmów telefonicznych Urzędu Gminy w 2005 roku i 2010 roku,
 - koszty utrzymania Rady Gminy w 2005 roku i 2010 roku,
 - czas pracy Rady Gminy w 2005 roku i 2010 roku, potwierdzony listami obecności, protokołami ze spotkań, itp.
 - jakie kwoty wydano na dodatki, premie i nagrody dla pracowników urzędu gminy w 2005

³ gargamelzjadlsmerfy@gmail.com - adres e-mail do badania niejawnego:

roku i 2010 roku.

Informacje w postaci elektronicznej (skany) proszę przesłać na adres:
gargamelzjadlsmerfy@gmail.com;

- do urzędów miejskich:

- koszty materiałów promocyjnych związanych z organizacją imprezy "X"⁴ w 2005 roku i 2010 roku,
- jakie środki finansowe planowano wydać na organizację imprezy "X" w 2005 roku i 2010 roku, a jakie rzeczywiście wydatkowano,
- koszty administracyjne organizacji imprezy "X" (w tym wynagrodzenia dla pracowników i pracowniczek oraz koszty biurowe),
- ile osób pracowało w 2005 roku i 2010 roku (i na jakich zasadach) w wydziale odpowiedzialnym za promocję gminy,
- czy jednostki odpowiedzialne za organizację imprezy "X" rekrutują wolontariuszy /wolontariuszki do pomocy przy organizacji wydarzenia (Jeśli tak, gdzie znajdują się takie informacje. Jeśli nie, to proszę o wyjaśnienie dlaczego nie.)

Informacje w postaci elektronicznej (skany) proszę przesłać na adres:
gargamelzjadlsmerfy@gmail.com;

- do urzędów miejsko-wiejskich:

- łączne koszty wynagrodzeń wszystkich pracowników i pracowniczek Urzędu Gminy
- koszty biurowe oraz koszty rozmów telefonicznych Urzędu Gminy w 2005 roku i 2010 roku,
- koszty utrzymania Rady Gminy w 2005 roku i 2010 roku,
- czas pracy Rady Gminy w 2005 roku i 2010 roku, potwierdzony listami obecności, protokołami ze spotkań, itp.
- jakie kwoty wydano na dodatki, premie i nagrody dla pracowników urzędu miejskiego w 2005 roku i 2010 roku.

Informacje w postaci elektronicznej (skany) proszę przesłać na adres:
gargamelzjadlsmerfy@gmail.com;

4 X – nazwa właściwego dla danego podmiotu święta/imprezy/projektu

- do wybranej grupy organizacji pozarządowych:
- miesięczne wynagrodzenie koordynatora/koordynatorki projektu „X” oraz czas umowy,
- koszty biurowe ww. projektu,
- wynagrodzenie osoby ds. księgowości oraz czas umowy w projekcie ww. projektu,
- jaką kwotą ze środków publicznych dofinansowano ww. projekt,
- koszty doładowań kart telefonicznych przy projekcie ww. projektu.

Informacje w postaci elektronicznej (skany) proszę przesłać na adres:
gargamelzjadlsmerfy@gmail.com;

Zastosowanie techniki niejawnej pozwoliło oddać sytuację faktyczną interesariuszy oraz interesariuszek, którzy starają się uzyskać ważną dla nich informację publiczną. Zastosowane wyrażenie „sytuacja faktyczna” zostało użyte celowo, ponieważ w tego rodzaju badaniach nie występują dodatkowe czynniki, które mogłyby w jakiś sposób oddziaływać na sytuację, tym samym zniekształcając wyniki badań, np. oficjalne pismo o prowadzonym monitoringu w ramach projektu prawdopodobnie zwiększyłoby skuteczność reakcji na aplikowane wnioski ze względu na specyfikę działania – monitoring regionalny, jawny i promowany.

Badanie jawne – lista pytań badawczych

Adres e-mail do badania jawnego: lukaszwolodz@gmail.com

Wnioski o informację publiczną do JST z drugiego etapu badania (technika jawna – wniosek spersonalizowany) dotyczyły – odpowiednio:

- do starostw powiatowych:
 1. Koszty odśnieżania dróg powiatowych w 2009 i 2010 r.?

2. Na jakiej podstawie jest wybierany podmiot realizujący odśnieżanie dróg?
3. Czy Państwa siedziba jest przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych? Jeśli tak, to w jaki sposób?
4. Ile osób liczy Zarząd Powiatu?

Odpowiedzi w formie .odt lub .pdf proszę przesłać na adres: lukasz.wolodz@gmail.com

- do urzędów gmin wiejskich, gmin miejsko-wiejskich, urzędów miejskich:

1. Środki zewnętrzne pozyskane na przystosowanie dla potrzeb osób niepełnosprawnych pomieszczeń publicznych (zarządzanych przez Państwa) w 2009 i 2010 r.
2. Środki własne przeznaczone na przystosowanie dla potrzeb osób niepełnosprawnych pomieszczeń publicznych (zarządzanych przez Państwa) w 2009 i 2010 r.
3. Czy w Państwa gminie został/a powołany/a Pełnomocnik/ Pełnomocniczka ds. osób niepełnosprawnych.
4. Czy projektowanie oraz odbiór nowych pomieszczeń publicznych odbywa się w ramach konsultacji z osobami niepełnosprawnymi?

Odpowiedzi w formie .odt lub .pdf proszę przesłać na adres: lukasz.wolodz@gmail.com.

- do wybranej grupy organizacji pozarządowych:

1. Jaka jest wysokość środków publicznych pozyskanych w 2010 roku?
2. Czy Państwa organizacja prowadzi biuro?
3. Czy do projektu "Wakacje, które odmieniły moje życie " zostali zaangażowani wolontariusze i wolontariuszki?
4. Ile osób było zatrudnionych przy projekcie "Wakacje, które odmieniły moje życie"?

Odpowiedzi w formie .odt lub .pdf proszę przesłać na adres: lukasz.wolodz@gmail.com

Ostatnim etapem monitoringu było przeprowadzenie badania w sposób jawny.

W drugim etapie zmienia się natomiast: konto, z którego będziesz wysyłać wiadomość, treść wniosku oraz zamieszczenie podpisu pod wnioskiem osoby wnioskującej. Skrzynka będzie dostępna dla wszystkich osób uczestniczących w warsztatach, mało tego, z niej wszyscy będą aplikować mejle z prośbą o

udostępnienie informacji publicznej.

Wyniki badań

Uzyskane informacje zostały zestawione w tabelach odpowiednich dla każdego (z dwóch) etapów badania. Odpowiedzi pozytywne, negatywne lub brak odpowiedzi każdorazowo był odnoszony do całego korpusu badawczego w zależności od rodzaju JST (w przypadku organizacji pozarządowych, grupa wybrana losowo stanowiła korpus dla tej kategorii). Następnie uzyskane wartości liczbowe zostały zamienione na wartości procentowe (zaokrąglone do wartości setnych).

Odpowiedzi pozytywne dzielą się na terminowe i nieterminowe, negatywne z kolei na odmowę i brak odpowiedzi. Każda odpowiedź była weryfikowana, następnie przyporządkowywano jej wartość liczbowa – 1 w przypadku 100% wartości odpowiedzi, liczbę ułamkową mniejszą niż 1 dla odpowiedzi, w których udostępniono części dokumentów, a odmówiono dostępu do pozostałej części.

Poniżej tabel znajdują się komentarze, w których zostały wymienione urzędy, które w pełni zrealizowały obywatelskie prawo do informacji, oraz urzędy, które tego prawa w ogóle nie respektują.

Starostwa

ETAP I

Badane podmioty (rodzaj)	Udostępnienie dokumentów		Nieudostępnienie dokumentów	
	terminowe	nieterminowe	odmowa	brak odpowiedzi
Starostwa z Dolnego Śląska	9,61%	0,00%	34,62%	55,77%
ZBIORCZO	9,61%		90,39%	
OGÓŁEM	100,00%			

ETAP II

Badane podmioty (rodzaj)	Udostępnienie dokumentów		Nieudostępnienie dokumentów	
	terminowe	nieterminowe	odmowa	brak odpowiedzi
Starostwa z Dolnego Śląska	51,92%	15,38%	3,85%	28,85%
ZBIORCZO	67,30%		32,70%	
OGÓŁEM	100,00%			

KOMENTARZ

- Starostwa, które dwukrotnie **udzieliły** odpowiedzi (pełnej) na wniosek: brak.
- Starostwa, które dwukrotnie **nie udzieliły odpowiedzi** na wiadomość i/lub **nie udostępniły informacji publicznej** (w tym na wniosek spersonalizowany): bolesławieckie, jeleniogórskie, lwóweckie, polkowickie, średzkie, złotoryjskie.
- Warto nadmienić iż żadne starostwo nie przesłało skanów faktur.

Urząd gmin miejskich

ETAP I

Badane podmioty (rodzaj)	Udostępnienie dokumentów		Nieudostępnienie dokumentów	
	terminowe	nieterminowe	odmowa	brak odpowiedzi
Gminy miejskie z Dolnego Śląska	32,81%	0,00%	29,69%	37,50%
ZBIORCZO	32,81%		67,19%	
OGÓŁEM	100,00%			

ETAP II

Badane podmioty (rodzaj)	Udostępnienie dokumentów		Nieudostępnienie dokumentów	
	terminowe	nieterminowe	odmowa	brak odpowiedzi
Gminy miejskie z Dolnego Śląska	45,31%	25,00%	3,13%	26,56%
ZBIORCZO	70,31%		29,69%	
OGÓŁEM	100,00%			

KOMENTARZ

- Urzędy gmin (miejskich), które dwukrotnie **udzieliły** odpowiedzi (pełnej) na wniosek: Chojnów, Jelenia Góra, Kowary, Oława, Piechowice, Szczawno-Zdrój, Wrocław.
- Urzędy gmin (miejskich), które dwukrotnie **nie udzieliły odpowiedzi** na wiadomość i/lub **nie udostępniły informacji publicznej** (w tym na wniosek spersonalizowany): Bolesławiec, Głogów, Kamienna Góra, Świebodzice, Złotoryja.

Urzędy gmin wiejskich

ETAP I

Badane podmioty (rodzaj)	Udostępnienie dokumentów		Nieudostępnienie dokumentów	
	terminowe	nieterminowe	odmowa	brak odpowiedzi
Gminy wiejskie z Dolnego Śląska	13,46%	1,29%	26,98%	58,33%
ZBIORCZO	14,75%		85,25%	
OGÓŁEM	100,00%			

ETAP II

Badane podmioty (rodzaj)	Udostępnienie dokumentów		Nieudostępnienie dokumentów	
	terminowe	nieterminowe	odmowa	brak odpowiedzi
Gminy wiejskie z Dolnego Śląska	26,64%	8,98%	6,41%	58,97%
ZBIORCZO	34,62%		65,38%	
OGÓŁEM	100,00%			

KOMENTARZ

- Urzędy gmin (wiejskich), które dwukrotnie **udzieliły** odpowiedzi (pełnej) na wniosek: Borów, Krotoszyce, Stare Bogaczowice, Wądroże Wielkie.
- Urzędy gmin (wiejskich), które dwukrotnie **nie udzieliły odpowiedzi** na wiadomość i/lub **nie udostępniły informacji publicznej** (w tym na wniosek spersonalizowany): Bolesławiec, Ciepłowody, Cieszków, Czarny Bór, Dziadowa Kłoda, Dzierżoniów, Gaworzyce, Głogów, Jemielno, Jerzmanowa, Jordanów Śląski, Kłodzko, Kobierzyce, Kondratowice, Legnickie Pole, Lewin Kłodzki, Malczyce, Marcinowice, Męcinka, Miękinia, Mysłakowice, Oława, Pielgrzymka, Pieszycy, Przeworno, Radwanice, Siekierczyn, Stara Kamienica, Stoszowice, Świdnica, Udanin, Walim, Wisznia Mała, Zagrodno, Zawonia, Złotoryja, Żukowice.

Urzędy gmin miejsko-wiejskie

ETAP I

Badane podmioty (rodzaj)	Udostępnienie dokumentów		Nieudostępnienie dokumentów	
	terminowe	nieterminowe	odmowa	brak odpowiedzi
Gminy miejsko-wiejskie z Dolnego Śląska	11,11%	0,00%	25,93%	62,96%
ZBIORCZO	11,11%		88,89%	
OGÓŁEM	100,00%			

ETAP II

Badane podmioty (rodzaj)	Udostępnienie dokumentów		Nieudostępnienie dokumentów	
	terminowe	nieterminowe	odmowa	brak odpowiedzi
Gminy miejsko-wiejskie z Dolnego Śląska	37,96%	9,26%	5,56%	47,22%
ZBIORCZO	47,22%		53,64%	
OGÓŁEM	100,00%			

KOMENTARZ

- Urzędy miejsko-wiejskie, które dwukrotnie **udzieliły** odpowiedzi (pełnej) na wniosek: Ziębice, Stronie Śląskie, Łądek Zdrój.
- Urzędy miejsko-wiejskie, które dwukrotnie **nie udzieliły odpowiedzi** na wiadomość i/lub **nie udostępniły informacji publicznej** (w tym na wniosek spersonalizowany): Wąsosz, Bierutów, Bolków, Głuszyca, Jelcz-Laskowice, Kąty Wrocławskie, Leśna, Mieroszów, Milicz, Mirsk, Niemcza, Nowogrodziec, Oborniki Śląskie, Olszyna, Przemków, Sobótka, Ścinawa, Świerzawa, Wiązów, Wleń, Ząbkowice Śląskie, Złoty Stok, Żarów, Żmigród.

Organizacje pozarządowe

ETAP I

Badane podmioty (rodzaj)	Udostępnienie dokumentów	Nieudostępnienie dokumentów	
		odmowa	brak odpowiedzi
Grupa 40 organizacji pozarządowych z Dolnego Śląska	6,76%	14,86%	78,38%
ZBIORCZO	6,76%	93,24%	
OGÓŁEM	100,00%		

ETAP II

Badane podmioty (rodzaj)	Udostępnienie dokumentów	Nieudostępnienie dokumentów	
		odmowa	brak odpowiedzi
Grupa 40 organizacji pozarządowych z Dolnego Śląska	25,68%	12,16%	62,16%
ZBIORCZO	25,68%	74,32%	
OGÓŁEM	100,00%		

KOMENTARZ

- NGO, które dwukrotnie **udzieliły** odpowiedzi (pełnej) na wniosek: Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych, Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych, Stowarzyszenie Transformator Kultury.
- NGO, które dwukrotnie **nie udzieliły odpowiedzi** na wiadomość i/lub **nie udostępniły informacji publicznej** (w tym na wniosek spersonalizowany): Wrocławskie stowarzyszenie wychowawców, Europejskie centrum wspierania

inicjatyw społeczno-kulturalnych, Fundacja dolina Baryczy, Fundacja edukacji obywatelskiej i rozwoju sportu, Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej, Fundacja Wzajemnej Pomocy, Fundacja trójgarb, Miejski zakładowy klub sportowy „Lechia Dzierżoniów”, Stowarzyszenie "Nasze Krotoszyce", Stowarzyszenie „Żółty parasol”, Stowarzyszenie „Nowa rodzina”, Instytut Edukacji Społecznej, Dom spotkań im. Angelusa Silesiusa, Stowarzyszenie "Unia Izerska", Stowarzyszenie „eko-edukacja”, Stowarzyszenie „Pegaz” w Jeleniej Górze, Stowarzyszenie „Pieśń kozła”, Stowarzyszenie „Tratwa”, Stowarzyszenie akademii rodziny Liberi w Głogowie, Stowarzyszenie Civis Europae, Stowarzyszenie dla dzieci i młodzieży „Szansa”, Stowarzyszenie ekologiczne „eko-unia”, Stowarzyszenie integracji społecznej „Propago”, Stowarzyszenie Na Rzecz Integracji i Usamodzielniania „Dom w Głogowie”, Stowarzyszenie na rzecz rozwoju wsi Gogołowice, Stowarzyszenie przyjaciół Miłkowa, Towarzystwo kultury czynnej.

Problemy z uzyskaniem informacji publicznej

Dostęp do informacji publicznej nie jest łatwy. Wniosek spersonalizowany wprawdzie zwiększa trzykrotnie szansę na otrzymanie dokumentów, które interesują osobę wnioskującą, jednak średnia dla Dolnego Śląska wynosi: 49%, a powinna być 100%. Główne problemy w uzyskaniu informacji publicznej na Dolnym Śląsku to:

- „zmuszanie” do wypełnienia wniosków urzędowych z podaniem wszystkich danych (łącznie z adresem domowym i numerem telefonu), pod rygorem niedostępności informacji; (dla przypomnienia: OSOBA WNIOSKUJĄCA O INFORMACJĘ PUBLICZNĄ DECYDUJE O SPOSOBIE I FORMIE JEJ UDOSTĘPNIENIA);
- niedotrzymanie terminu 14 dni,
- „schowany” adres e-mail na BIP-e,
- brak odpowiedzi na wiadomość elektroniczną,
- przygotowanie informacji publicznej traktowane jako przetworzenie informacji i naliczenie opłaty,
- pobieranie opłat za uzyskanie dokumentów w formie skanów, PDF itp.,
- naliczanie opłat za przygotowanie przez urzędnika/urzędniczkę informacji publicznej, mimo że stanowi to zakres ich obowiązków.

Powyższy stan rzeczy wiąże się bezpośrednio z niską świadomością prawa dostępu do informacji publicznej wśród podmiotów obowiązanych ustawą (w tym także organizacji pozarządowych). Wynikać to może z braku spopularyzowanej wiedzy na temat skutecznych narzędzi uzyskiwania informacji publicznej, egzekwowania prawa zagwarantowanego ustawą o dostępie do informacji

publicznych oraz Konstytucją RP na drodze sądowej. A także z samej niechęci jednostek samorządu terytorialnego i organizacji pozarządowych do udostępniania informacji publicznych.

Do tego należy dodać brak umiejętności udostępniania informacji publicznej w Biuletyn Informacji Publicznej, czy brak BIP-ów wśród organizacji pozarządowych, których działalność wiąże się z korzystaniem ze środków publicznych.

W następstwie czego powstają niekorzystne skutki: podmioty, które nie udostępniają informacji publicznej łamią prawo zagwarantowane ustawą, a ponadto przyczyniają się do tworzenia złego wizerunku organów administracji publicznej, instytucji, a także organizacji pozarządowych.

Rekomendacje

Aby zmienić stan rzeczy należy skupić na trzech zasadniczych filarach. Po pierwsze należy podnieść świadomość personelu JST oraz NGO z zakresu prawa do informacji, właściwego rozumienia ustawy i dobrych praktyk w tym zakresie. Po drugie: aktualizować i rzetelnie prowadzić Biuletyn Informacji Publicznej, tak aby informacje były dostępne na bieżąco, struktury BIP-u były przejrzyste i czytelne (wg wskazówek z ustawy), a tym samym obsługa zainteresowanych klientów będzie sprawniejsza, np. w odpowiedzi na wniosek via e-mail wystarczy zamieścić właściwe linki do dokumentów w BIP-ie. I wreszcie, po trzecie, społeczności lokalne powinny organizować się w lokalne grupy obywatelskie, które prowadziłyby działania strażnicze w swojej miejscowości, a także współpracowały, aby wprowadzić zmiany w udostępnianiu informacji publicznej, ulepszyć dystrybucję informacji.